

KATEHEZE SVETOG OCA BENEDIKTA XVI.*

Spomen i svjedočanstvo života Crkve

EMILIO ALBERICH

Maria Auxiliadora, 18 E
41008 Sevilla
Španjolska

Primljeno:
24. 10. 2011.

Prethodno
priopćenje

UDK 262.131
Benedictus XVI,
papa:268
230.2Benedictus
XVI, papa

Sažetak

U članku je riječ o katehezama srijedom pape Benedikta XVI. od 2005. do 2011. U tim katehezama papa nastupa kao teolog i pastir obraćajući se okupljenim vjernicima i posjetiteljima koji dolaze sa svih strana svijeta. Tom prigodom Benedikt XVI. tumači teološke pojmove zajedništva, nasljedstva i tradicije. Pritom se usredotočuje na bogatu baštinu povijesti Crkve, koju tumači pomoću uzornih likova Crkve u njihovim povijesnim razdobljima. Nakon komentara psalama i himana jutarnje i večernje, papa je govorio o utemeljenju Crkve, tradiciji i apostolima, o crkvenim ocima i značajnim osobama srednjovjekovnog i bizantskog kršćanstva, o apostolu Pavlu, o istaknutim osobama Svećeničke godine, o svecima, o istaknutim ženama srednjeg i modernog doba te o svetim naučiteljima Crkve. Svojim katehezama Benedikt XVI. ustrajno doprinosi dobrobiti i izgradnji svih vjernika.

Ključne riječi: Benedikt XVI, kateheza srijedom, dobrobit vjernika, izgradnja vjernika

PAPINA KATEHEZA: BOGATA BAŠTINA CRKVENOG UČITELJSTVA

Nakon što je 19. travnja 2005. ustoličen na stolicu Svetoga Petra, Sveti Otac papa Benedikt XVI. htio je odmah otpočetak nastaviti ustaljenu tradiciju kateheza vjernicima na javnim audijencijama srijedom («kateheze srijedom»).

Način na koji papa izlaže svoje kateheze u javnim audijencijama srijedom jasno se očitovao prigodom govora koji je 11. ožujka 2008. posvetio svom prethodniku papi Sv. Lavu Velikom. Za toga velikog papu Benedikt XVI. je rekao da je »bio ne samo istodobno teolog i pastir«, nego i »prvi

papa koji je uspio prenijeti sve do nas provijedanje upravljeno narodu prisutnom za vrijeme slavlja«. Zatim je nadodao:

»U tom kontekstu spontano razmišljamo o suvremenim općim audijencijama srijedom, sastancima koji su posljednjih desetljeća za rimskog biskupa postali uobičajeni oblik susreta s vjernicima i s mnoštvom posjetitelja koji dolaze sa svih strana svijeta.«

* Predavanje koje je autor održao 9. svibnja 2011. na Međunarodnom sajmu knjiga u Santo Domingu, na poziv koji su mu uputili Papinsko vijeće za kulturu i Ministarstvo kulture Dominikanske Republike da sudjeluje u slavlju 500. obljetnice ustanovljenja prve biskupije u Americi, tj. biskupije Santo Domingo.

Te su riječi dovoljne kako bismo shvatili da Benedikt XVI. na razne načine slijedi svog prethodnika, koji je bio uvjereni branitelj Petrova primata i rimskih biskupa – primata »koji je bio nužan tada kao i danas« – siguran učitelj vjere u Krista, pravog Boga i pravog čovjeka.

U prvoj godini svog pontifikata, od travnja 2005. do 15. veljače 2006, papa je za temu svojih katehetskih govora uzeo materijale koje je baštinio od svog prethodnika, Blaženog Ivana Pavla Drugog, tj. komentare psalama i liturgijskih napjeva jutarnje i večernje. Počevši od ožujka 2006, u drugoj godini svog pontifikata, Sveti Otac će započeti opsežan i bogat katehetski program posvećen temi Crkve, usredotočen na teološke pojmove *zajedništva, nasljedstva i tradicije*. Papin program usredotočuje svoju pozornost na bogatu baštinu povijesti Crkve, koju tumači pomoću istaknutih likova u njihovim raznim razdobljima.

Općenito gledajući, papa u svojim katehezama upotrebljava razne materijale koje mu pripravlja stručni suradnici od kojih traži da mu pripreme osnovni nacrt. Nakon toga on razradi tekst, eventualno traži izmjene ili pak osobno unese nove priloge i inačice. Sveti Otac upotrebljava taj tekst u audijencijama, ali ga često i napušta, improvizirajući nove izričaje. Konačni tekst, koji se zatim objavljuje u novinama »L'Osservatore Romano« i predaje u vatikanskom uredu za tisak, vjerno odgovara tekstu koji je papa izgovorio, uključujući i nadodane izričaje kao i one koji su izgovoreni u posljednjem trenutku.

Valja imati na umu još jednu činjenicu. U raznim prigodama papa prekida niz svojih kateheza koje su općenito posvećene velikim likovima crkvene tradicije, kako bi podsjetio na poneke okolnosti i događaje u svom pastoralnom djelovanju i komentirao ih: njegova pastoralna putova-

nja, neki crkveni događaji, neki osobito važni liturgijski trenuci itd.

Pogledajmo sada detaljnije svaku etapu toga papinog katehetskog programa.

PRVI NIZ: PSALMI I HIMNI JUTARNJE I VEČERNJE

***U prvoj godini pontifikata:
od 27. travnja 2005. do 15. veljače 2006.***

Na svojoj prvoj općoj audijenciji, 27. travnja 2005, papa je prije svega govorio o svom duhovnom stanju s obzirom na novu odgovornost koju je preuzeo:

»Divljenje i zahvalnost prema Bogu koji je iznenadio prije svega mene samog, pozvavši me za nasljednika apostola Petra; zatim, unutarnja strepnja pred veličinom zadaće i odgovornosti koje su mi povjerene.«

Nakon što je podsjetio na svog prethodnika Ivana Pavla Drugog i naveo apostolsko pismo »Novo millennio ineunte« kao i želju svog prethodnika da kršćanske zajednice postanu »vjerodostojne škole molitve«, Benedikt XVI. je izrazio svoju želju da prve kateheze srijedom posveti komentarima psalama i himana jutarnje i večernje, koristeći materijale koje je pripremio njegov prethodnik. Tako će, rekao je papa, »već iduće srijede nastaviti upravo tamo gdje su prekinute njegove kateheze na općoj audijenciji 26. siječnja«.

Papa će u tim prvim katehezama govoriti o *deset psalama* službe riječi (između ostalih, psalmima 110. i 135) i novoza-vjetnim, uglavnom kristološkim, *biblijskim himnima* iz Otkrivenja 15,3–4; zatim iz Poslanice Sv. Pavla Filipljanima (Fil 2, 6–11), iz Poslanice Efežanima (Ef 1,3–14), iz Poslanice Kološanima (Kol 1,14–20) te o marijanskom hvalospjevu *Veliča*.

U izlaganju tih kateheza, papa daje potanko i pozorno tumačenje odgovarajućeg

teksta, posebno nastojeći izabrati prikladnu poduku za one koji ga slušaju. U njegovim se katehezama, već od toga prvog niza, može zamijetiti posebno opredjeljene Svetog Oca za likove crkvene *tradicije* (tema koju će potanko razraditi u sljedećim katehetskim nizovima). Doista, i kad je riječ o psalmima i himnima, papa se služi komentarima i tvrdnjama raznih crkvenih otaca, kao što su Sv. Grgur Nazijanski, Sv. Ambrozije, Sv. Augustin i mnogi drugi.

DRUGI NIZ: UTEMELJENJE CRKVE, TRADICIJA, APOSTOLI (s posebnom pozornošću prema Sv. Petru i Sv. Pavlu)

U drugoj godini pontifikata: od ožujka 2006. do veljače 2007.

Završivši ciklus kateheza na općim audijencijama srijedom koji je predvidio njegov prethodnik Ivan Pavao Drugi, Benedikt XVI. započinje nov i bogat katehetski projekt, koji se još uvijek ostvaruje, a nosi otisak njegovih osobnih opredjeljenja. Taj projekt započinje govoreći o apostolima, a nastavlja ga s crkvenim ocima i glavnim likovima srednjovjekovnog i bizantskog kršćanstva. Njegova će se pozornost otada usredotočiti na otajstvo Crkve i na bogatstvo njezinih glavnih predstavnika tijekom povijesti.

Govoreći o svojoj nakani, papa je ovako rekao (15. ožujka 2006):

»Draga braćo i sestre, nakon kateheza o psalmima i hvaleospjevima molitve jutarnje i večernje, želja mi je posvetiti sljedeće susrete srijedom otajstvu odnosa Krista i Crkve, promatrajući ga počevši od iskustva apostola, u svjetlu zadatka koji im je povjeren. Crkva je ustanovljena na temelju apostola...

Stoga je jednostrano i bez temelja individualističko tumačenje Kristova

navještaja Kraljevstva... Zapravo, ovaj je individualizam pravo moderno naglašavanje stvari: U sklopu biblijske tradicije i u obzorju židovstva, u koje se Isus smješta, unatoč svojoj novosti, čini se jasnim da čitavo poslanje utjelovljenoga Sina ima zajedničarsku svrhu, jer nastoji okupiti u jedno eshatološki narod Božji... Izabirući Dvanaesticu, uvodeći ih u zajedništvo života sa sobom i načinivši ih dionicima svoga poslanja i navještaja Kraljevstva riječima i djelima (usp. *Mk* 6,7–13; *Mt* 10,5–8; *Lk* 6,13), Isus želi reći da je došlo završno vrijeme u kojem se ostvaruju Božja obećanja...

Dvanaestica apostola tako su najvidljiviji znak Isusova nauma o postojanju i poslanju njegove Crkve, jamstvo da između Krista i Crkve nema nikakve suprotnosti. Stoga je s Kristovim naukom sasvim nepomirljiv slogan koji je prije nekoliko godina bio u modi: 'Isus da, Crkva ne'. Između utjelovljenoga Sina Božjega i njegove Crkve postoji dubok, neuništiv i otajstveni kontinuitet, po kojemu je Krist danas prisutan u svome narodu, a osobito u onima koji su nasljednici apostola.«

Stoga već na početku druge godine svog pontifikata neke kateheze posvećuje tumačenju smisla i dosega njegove nakane. To konkretno čini tijekom dva mjeseca, od ožujka do svibnja 2006, na pet važnih *uvodnih kateheza* u sveukupan niz:

- 29. ožujka 2006, govoreći o daru *zajedništva*
- 5. travnja 2006, govoreći o služenju *zajedništvu*
- 26. travnja 2006, na audijenciji posvećenoj *predaji*, kao zajedništvu u vremenu

- 3. svibnja 2006,
s temom o *apostolskoj predaji*
- 10. svibnja 2006,
govoreći o *apostolskom nasljedstvu*.

Općenito govoreći, papa najavljuje svoju nakanu da, počevši od toga novog niza kateheza – a to vrijedi jednako tako i za sljedeće – govori o *Crkvi, o njezinoj naravi i dubokom identitetu, kao otajstvu zajedništva*. Njegovi izričaji u vezi s time su vrlo izravni:

»U tijeku stoljeća Crkva je, organski ustanovljena pod vodstvom zakonitih pastira, na taj način nastavila živjeti u svijetu kao otajstvo zajedništva, u kojem se, u određenoj mjeri, odražava i samo trojstveno zajedništvo.« (29. 3. 2006)

»U novom nizu kateheza koji smo započeli prije tjedan dana, želimo promotriti podrijetlo Crkve kako bismo uočili izvorni Isusov plan i tako shvatili ono što je bitno za Crkvu i što ostaje unatoč promjenama vremena.« (5. 4. 2006)

»U novom nizu kateheza koji smo odnedavno započeli, želimo upoznati izvorni naum Crkve kako ga je zamislilo Gospodin, kako bismo tako bolje shvatili i našu situaciju, naš kršćanski život, u velikom zajedništvu Crkve [...] To zajedništvo, koje nazivamo Crkva, ne proteže se samo na vjernike jednog određenog povijesnog trenutka, nego obuhvaća i sva vremena i sve naraštaje.« (26. 4. 2006)

Kao što se vidi, papa ističe da je Crkva, u svojoj najdubljoj stvarnosti, u biti *koinonija, zajedništvo*, što je iznad svega djelo *Duha Svetoga* (sveukupnoga Presvetoga Trojstva):

»Moglo bi se reći da milost, ljubav i zajedništvo, koji su u vezi s Kristom, Ocem i Duhom, predstavljaju različite

vidove iste 'ekonomije' spasenja, koja od Crkve – kao što je to rekao Sv. Ciprijan u III. st. – »čini jedan narod okupljen jedinstvom Oca, Sina i Duha Svetoga.« (29. 3. 2006)

»'Zajedništvo' je doista radosna vijest koja liječi svaku usamljenost, dragocjen dar koji nam daje da se osjetimo prihvaćenima i ljubljenima u Bogu, u jedinstvu njegova naroda okupljenog u ime Trojstva; to je svjetlo koje obasjava Crkvu poput znaka uzdignuta među narodima.« (29. 3. 2006)

»Teologija našega doba našla je upravo u ideji zajedništva ključ za pristup otajstvu Crkve.« (Kateheza o Sv. Paulinu Nolanskom, 12. 12. 2007)

»*Crkveno zajedništvo*« – kaže nam papa – ne može se odvojiti od vjernosti »*istini*«, a to nas potiče da promotrimo važnost »*apostolskog služenja*« i apostolskog »*nasljedstva*«:

»Kako bi živjela u jedinstvu i miru, potreban je netko tko će je čuvati u istini, te voditi s mudrom i pouzdanom razboritošću: u tome se očituje služba apostola. Tu dolazimo do jedne važne točke. Crkva u potpunosti pripada Duhu, ali ima određeni ustroj, apostolsko nasljedstvo, kojemu pripada odgovornost jamčenja trajnog ostajanja Crkve u istini koju je darovao Krist, iz čega proizlazi i sposobnost za ljubav.« (5. 4. 2006)

Kao cilj kojemu se teži, u misli Benedikta XVI, navedeno je djelatno prisustvo **Duha** i providonosno posredovanje **apostolskog služenja**, što se očituje nadasve u Crkvi posredstvom »**Predaje**« (pisane velikim slovima):

»Ta trajna aktualizacija aktivne prisutnosti našeg Gospodina Isusa Krista

u njegovom narodu, koja se ostvaruje po Duhu Svetome i izriče u Crkvi pomoću apostolskog služenja i bratskog zajedništva, jest ono što se u teološkom smislu razumijeva pod izričajem predaja: nije to jednostavno materijalno prenošenje onoga što je na početku bilo darovano apostolima, nego djelotvorna prisutnost Gospodina Isusa, raspetoga i uskrsloga, koji pomoću Duha Svetoga prati i vodi zajednicu koju je okupio.« (26. 4. 2006)

»U ovoj katehezi želimo promišljati što je Crkva. Posljednji put smo razmatrali o temi apostolske predaje [...] Ta tema predaje je toliko važna da ću nastojati još malo razmišljati o njoj. To je zapravo tema koja je od osobite transcendentne važnosti za život Crkve.« (3. 5. 2006)

Papa brani osobito bogato i živo viđenje crkvene predaje:

»Predaja je živa rijeka koja dopire do izvora, živa rijeka u kojoj uvijek ima izvora. To je velika rijeka koja nas vodi do vrata vječnosti. Budući da je tomu tako, u toj živoj rijeci uvijek se iznova ostvaruje Gospodinova riječ koju smo na početku čuli iz čitačevih usta: 'Ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta' (Mt 28, 20).« (26. 4. 2006)

Dapače, još i više od toga: vjernost predaji je zajamčena **apostolskim nasljedstvom**, a utjelovljuju je nasljednici apostola, **biskupi** (ili, bolje rečeno, oni koji primaju trostruku službu biskupa, prezbitera i đakona):

»Tako se nasljedstvo u biskupskoj službi predstavlja kao jamstvo ustrajnosti u apostolskom služenju, jamstvo ustrajnosti u apostolskoj predaji, riječi i životu koje nam je povjerio Gospodin.« (10. 5. 2006)

Tako papa postavlja temelje za tumačenje svog opredjeljenja da u svojim katehezama (počevši od veljače 2006. i sljedećih godina) govori o **počecima Crkve** (apostolima, evanđelistima, prvim kršćanima) i o **velikim likovima** njezine tisućljetne povijesti.

S obzirom na ono što se konkretno odnosi na *prvi ciklus* toga novog plana, o **utemeljenju Crkve, predaji i apostolima** (s posebnom pozornošću na Sv. Petru i Sv. Pavlu), Sveti Otac kaže da je u biti riječ o tumačenju *»otajstva odnosa između Krista i Crkve«*. Između Krista i Crkve nema suprotstavljanja, zahvaljujući božanskom podrijetlu misijskog poslanja koje je povjereno apostolima, što osigurava neprekidnost između Kristove objave i njezinoga širenja na zemlji po Crkvi.

Već smo spomenuli riječi **Benedikta XVI.** na početku – 15. ožujka 2006 – toga novog niza kateheza o odnosu između Krista i Crkve, pod naslovom *»Crkva, prisustvo Krista među ljudima«*:

»Draga braćo i sestre,

nakon kateheza o psalmima i hvalošpjevima molitve jutarnje i večernje, želja mi je posvetiti sljedeće susrete srijedom otajstvu odnosa Krista i Crkve, promatrajući ga počevši od iskustva apostola, u svjetlu zadatka koji im je povjeren. Crkva je ustanovljena na temelju apostola...«

Tako nam je od ožujka 2006. do 14. veljače 2007. Benedikt XVI. ponudio bogat prikaz istaknutih likova iz početaka Crkve, počevši od **apostola Sv. Petru** posvećuje posebice tri kateheze (od 17. svibnja do 7. lipnja 2006: »Petar ribar«, »Petar apostol«, »Petar, stijena na kojoj je Krist ustanovio Crkvu«). I apostol **Sv. Ivan** dobiva pozornost triju nagovora, u srpnju i kolovožu 2006 (»Ivan, sin Zebedejev i brat

Jakovljevič, »Ivan, teolog« i »Ivan, vidjelac s Patmosa«). Nakon dvojice apostola, Sv. Pavao postaje aktivni sudionik četiriju kateheza Svetoga Oca (u listopadu i studenome 2006).

Nalazimo se pred sugestivnim nizom kratkih biografskih prikaza apostola, što je istinska novost u tradiciji papinog učiteljstva, koje na određeni način nastoji usaditi temeljne stavove kršćanskoga života koji se posebice uočavaju kod apostola: jedinstvo s Kristom, važnost obraćenja, kršćanski život, ljubav i pokora, nada itd.

U audijenciji 25. listopada 2006. papa naviješta:

»Danas počinjemo izbližega promatrati ostale važne osobe prve Crkve. I oni su svoj život uložili za Gospodina, za evanđelje i za Crkvu. Riječ je o muškarcima i ženama koji su, kako piše Luka u Djelima apostolskim, 'svoje živote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista' (15,26).«

Ovaj posljednji dio niza, u kojem se predstavljaju suradnici apostola, posvećen je važnim likovima Timoteja, Tita, Stjepana, Barnabe, Silvana, Apolona, Akvile i Priscile, a zaključuje se osobitom i posebnom papinom pozornošću za brojne žene koje su se u počecima Crkve posvetile služanju evanđelju (14. veljače 2007). Papa izražava svoje duboko uvjerenje da bi se:

»Povijest kršćanstva razvijala sasvim drugačije da joj svoj velikodušni doprinos nisu dale i brojne žene.«

Zatim, navodeći svog prethodnika Ivana Pavla Drugog, dodaje:

»Crkva zahvaljuje za sve izraze ženskoga 'genija' koji su se kroz povijest pojavili u svim narodima i zemljama; zahvaljuje za sve karizme što ih Duh Sveti daje ženama u povijesti naroda Božjega.«

14. veljače 2007. papa zaključuje taj niz govoreći:

»Danas dovršavamo naša razmišljanja o svjedocima kršćanstva koje se rađa kako ih spominju novozavjetni spisi.«

Važno je ne izgubiti iz vida činjenicu da se je u predstavljanju svih tih značajnih osoba prve Crkve Benedikt XVI. nastojao ne samo prisjetiti biografskih podataka svake od tih osoba, nego je nadasve nastojao naglasiti njezinu *apostolsku važnost i aktualnost njezinoga svjedočenja* za kršćane i današnju Crkvu. Dobro je ustanoviti kako je stil njegovoga izlaganja jasan, pristupačan, shvatljiv i konkretan.

Prisjetimo se i drugih papinih kateheza u različitim prigodama:

- 12. travnja 2006:
pashalno trodnevlje
- 19. travnja 2006:
godišnjica izbora
- 6. prosinca 2006:
Apostolsko putovanje u Tursku
- 20. i 27. prosinca 2006:
Božić
- 3. siječnja 2007:
Prihvatanje Krista u svom srcu
- 17. i 24. siječnja 2007:
Tjedan molitve za jedinstvo kršćana.

TREĆI NIZ: LIKOVİ APOSTOLSKE CRKVE I CRKVENI OCI – OD SV. KLEMENTA RIMSKOG DO MAKSIMA ISPOVJEDA OCA

*U trećoj godini pontifikata:
od 7. ožujka 2007. do 25. lipnja 2008.*

Teme koje prevladavaju u tom trećem nizu su kratki biografski prikazi **crkvenih otaca**, s posebnom pozornošću prema Sv. Augustinu. Benedikt XVI. je ovako započeo taj novi niz 7. ožujka 2007:

»Draga braćo i sestre, proteklih smo mjeseci razmišljali o likovima pojedinih apostola i o prvim svjedocima kršćanske vjere što ih spominju novozavjetni spisi. Sada ćemo posvetiti pozornost apostolskim ocima, to jest prvom i drugom naraštaju Crkve nakon apostola. Tako ćemo moći vidjeti kako započinje hod Crkve u povijesti.«

U svojim katehezama papa želi potvrditi važnost **crkvenih otaca** za shvaćanje biti i poslanja Crkve. U prvom ciklusu ni za osvrće se na **crkvene oce prije Niceje**, kao što to on objašnjava (13. lipnja 2007):

»U povijesti drevnog kršćanstva temeljno je razlikovanje između prva tri stoljeća i razdoblja poslije Nicejskog koncila iz 325. godine, koji je bio prvi ekumenski sabor. Kao svojevrsna sporna između ta dva razdoblja stoji tzv. 'konstantinovski preokret' i novostečeni mir Crkve.«

Započinjući ovaj ciklus, Sveti Otac se nadahnjuje likom **Sv. Klementa**, rimskog biskupa, trećeg nasljednika Sv. Petra, posebice komentirajući njegovu *Poslanicu Korinćanima*, zajednici koja je pogođena teškim podjelama, iz čega je moguće otkriti vrlo aktualne teme – slične današnjima – o identitetu Crkve i njezinu poslanju.

Evo popisa tog ciklusa 45 papirnih kateheza:

21. 2. 2007.

Pepelnica

7. 3. 2007.

Apostolski oci:

Sv. Klement, biskup rimski

13. 3. 2007.

Sv. Ignacije Antiohijski

21. 3. 2007.

Sv. Justin

28. 3. 2007.

Sv. Irenej Lionski

4. 4. 2007.

Početak vazmenog trodnevlja

11. 4. 2007.

»*Gospodin je uistinu uskrsnuo, aleluja!*«

18. 4. 2007.

Klement Aleksandrijski

25. 4. 2007.

Origen Aleksandrijski – život i djela

2. 5. 2007.

Origen Aleksandrijski – misao

23. 5. 2007.

Apostolsko putovanje u Brazil

30. 5. 2007.

Tertulijan

6. 6. 2007.

Sv. Ciprijan

13. 6. 2007.

Euzebij, biskup Cezareje u Palestini

20. 6. 2007.

Sv. Atanazije Aleksandrijski

27. 6. 2007.

Sv. Ćiril Jeruzalemski

4. 7. 2007.

Sv. Bazilije – život i spisi

1. 8. 2007.

Sv. Bazilije – nauk

8. 8. 2007.

Sv. Grgur Nazijanski – život i spisi

22. 8. 2007.

Sv. Grgur Nazijanski – nauk

29. 8. 2007.

Sv. Grgur Niški – život i spisi

5. 9. 2007.

Sv. Grgur Niški – nauk

12. 9. 2007.

Apostolsko putovanje u Austriju

9. 9. 2007.

Sv. Ivan Zlatousti
– antiohijske godine

26. 9. 2007.

Sv. Ivan Zlatousti – carigradske godine

3. 10. 2007.
Sv. Ćiril Aleksandrijski
10. 10. 2007.
Sv. Hilarije iz Poitiersa
17. 10. 2007.
Sv. Euzebije Verčelski
24. 10. 2007.
Sv. Ambrozije
31. 10. 2007.
Sv. Maksim Torinski
7. 11. 2007.
Sv. Jeronim – život i spisi
13. 11. 2007.
Sv. Jeronim – nauk
21. 11. 2007.
Afraat, perzijski mudrac
28. 11. 2007.
Sv. Efremski
5. 12. 2007.
Sv. Kromacije Akvilejski
11. 12. 2007.
Sv. Paulin iz Nole
- 19. 12. 2007.**
Božić
- 2. 1. 2008.**
Sv. Bogorodica Marija
9. 1. 2008.
Sv. Augustin – njegov život
16. 1. 2008.
Sv. Augustin
– njegove posljednje godine i smrt
- 23. 1. 2008.**
Tjedan molitve za jedinstvo kršćana
30. 1. 2008.
Sv. Augustin
– sklad između vjere i razuma
- 6. 2. 2008.**
Korizma
20. 2. 2008.
Sv. Augustin – djelo Sv. Augustina
27. 2. 2008.
Sv. Augustin – obraćenja Sv. Augustina
5. 3. 2008.
Sv. Lav Veliki
12. 3. 2008.
Boecije i Kasiodor
- 19. 3. 2008.**
Vazmeno trodnevlje
- 26. 3. 2008.**
Uskrsnuće Kristovo
9. 4. 2008.
Sv. Benedikt Nursijski
- 30. 4. 2008.**
Apostolsko putovanje u Sjedinjene Države
- 7. 5. 2008.**
Djelo Duha Svetoga u službi jedinstva
14. 5. 2008.
Pseudo-Dionizije Areopagit
21. 5. 2008.
Sv. Roman Melodijski
28. 5. 2008.
Sv. Grgur Veliki
4. 6. 2008.
Sv. Grgur Veliki – nauk
11. 6. 2008.
Sv. Kolumban
18. 6. 2008.
Sv. Izidor Seviljski
25. 6. 2008.
Sv. Maksim Ispovjedalac

Benedikt XVI, spominjući crkvene oce, ne govori materijalno o svima, nego ih predstavlja u pažljivom izboru. Jasno se može primijetiti da njegova nakana nije prvenstveno *teološka*, nego *katehetska*. Drugim riječima, usmjeren je na temeljno obrazovanje kršćanskih vjernika. Među mjerilima koja slijedi pri odabiru zasigurno je poštivanje *univerzalnosti* odabranih likova tako da predstavljaju različite regije Crkve, različite jezike itd.

Drugo tipično obilježje papinog stava i razmišljanja, kao što se očituje i u nekim

njegovim katehezama, je izuzetna *umjetnička senzibilnost*. To npr. izričito pokazuje predstavljanje, 21. svibnja 2008, malo poznatog lika iz povijesti kršćanstva, kršćanskog pjesnika i teologa *Romana Melodijskog*, podrijetlom iz Sirije. Razmišljajući o njegovome važnom pjesničkom djelu, ističe da su vjera i ljubav sposobni stvarati ljepotu i kulturu. Vrhovni svećenik tumači kako se taj *teolog, pjesnik i skladatelj* nastanio u samostanu u carigradskom predgrađu u VI. st., te da je pripadao »velikoj skupini teologa koji su preoblikovali teologiju u pjesništvo«, kao što su Sv. Efreem Sirski, Sv. Ambrozije Milanski, Sv. Toma Akvinski i Sv. Ivan od Križa... »Vjera je ljubav i stoga stvara pjesništvo i glazbu. Vjera je radost i stoga stvara ljepotu«, kliče papa.

U svojoj katehezi o *Sv. Lavu Velikom* (5. ožujka 2008), papa podsjeća da su provale barbara i postupno slabljenje carske vlasti na Zapadu prisilili rimskog biskupa da prihvati posebnu ulogu u građanskim i političkim zbivanjima. To međutim nije priječilo da se poveća važnost i utjecaj Rimске stolice.

Općenito govoreći, kateheze Benedikta XVI. slijede *shemu* podijeljenu na tri glavna dijela: 1) *biografska obilježja osobe*; 2) najznačajnija autorova *djela i spisi*; 3) *pouka ili poruka* za nas danas. U vezi s time može se istaknuti briga Svetoga Oca da pokaže *povezanost između misli i nauka* autora koje predstavlja kao i *skladnu sintezu između nauka i djelovanja*, što predstavlja osobito vrijednu baštinu za vjernike svih vremena.

ČETVRTI NIZ: »APOSTOL PAVAO, UČITELJ ZA NAŠE DOBA«

20 kateheza: od 2. srpnja 2008. do 4. veljače 2009.

Proglašenje 2008. godine *Pavlovom godinom*, posvećenom apostolu Sv. Pavlu,

pružilo je prigodu Svetom Ocu Benediktu XVI. da posveti novi niz audijencija liku apostola Pavla. Započinjući taj novi niz svojih kateheza, papa ovako tumači svoju nakanu:

»Danas želim započeti novi niz kateheza, posvećen velikom apostolu, Svetom Pavlu. Njemu je, kao što vam je poznato, posvećena ova godina koja je počela liturgijskom proslavom Svetih Petra i Pavla, 29. lipnja 2008, a traje sve do istoga blagdana 2009. godine.«

Papa je apostolu Sv. Pavlu posvetio 20 kateheza, od 2. srpnja 2008. do 4. veljače 2009. Ovdje navodimo niz naslova papinih kateheza:

2. 7. 2008.

1. *Vjersko i kulturno ozračje*

27. 8. 2008.

2. *Biografija Sv. Pavla*

3. 9. 2008.

3. *Obraćanje Sv. Pavla*

10. 9. 2008.

4. *Pavlovo poimanje apostolata*

24. 9. 2008.

5. *Pavao i drugi apostoli apostolata*

1. 10. 2008.

6. *Jeruzalemski »koncil« i događaj u Antiohiji Sirijskoj*

8. 10. 2008.

7. *Sv. Pavao i Isusov zemaljski život*

15. 10. 2008.

8. *Eshatološka dimenzija Pavlove misli o Isusu*

22. 10. 2008.

9. *Važnost kristologije*

29. 10. 2008.

10. *Teologija križa*

5. 11. 2008.

11. *Uskrsnuće, ključ Pavlove kristologije*

12. 11. 2008.
 12. *Eshatologija/paruzija*
(drugi Gospodinov dolazak)
 19. 11. 2008.
 13. *Pitanje opravdanja (1)*
 26. 11. 2008.
 14. *Pitanje opravdanja (2)*
 3. 12. 2008.
 15. *Adam i Krist:*
od (iskonskog) grijeha do slobode
 10. 12. 2008.
 16. *Uloga sakramenata*
 7. 1. 2009.
 17. *Duhovno bogoštovlje*
 14. 1. 2009.
 18. *Teološko viđenje*
Poslanica Kološanima i Efežanima
(od Krista Crkva crpi svoju snagu)
 28. 1. 2009.
 19. *Pavlove pastoralne poslanice*
 4. 2. 2009.
 20. *Mučeništvo i duhovna baština*
Sv. Pavla

Već i opći naslov niza, »**Apostol Pavao, učitelj za naše doba**«, otvoreno ukazuje koja je nakana Benedikta XVI. kod predstavljanja apostolova lika, njegova života, obraćenja i nauka. Kao što tvrdi u prvoj od svojih pavlovskih kateheza:

»Apostol Pavao, izvrstan lik kojega je gotovo nemoguće oponašati, iako je uvijek poticajan, stoji pred nama kao primjer potpunoga posvećenja Gospodinu i njegovoj Crkvi, te velike otvorenosti čovječanstvu i njegovim kulturama. Dobro je stoga da mu s pravom damo posebno mjesto ne samo u našoj pobožnosti, nego i u nastojanju da shvatimo što on to ima reći i nama, kršćanima današnjice.« (2. 7. 2008)

Papu ne zanima samo prisjećanje na sjajni lik Sv. Pavla za vrijeme godine koja mu je posvećena, nego nadalje želi pronaći poticaje i pouku za kršćanski život našega doba.

Završavajući katehezu o *obraćenju Sv. Pavla*, 3. rujna 2008. Benedikt XVI. kaže:

»Dospjevši sada i do nas, pitamo se što to za nas znači? To znači da za nas kršćanstvo nije neka nova filozofija ili novi moral. Kršćani smo samo ako susretujemo Krista. Jamačno, On nam se ne pokazuje na taj neodoljivi način, u svjetlu, kao što je učinio s Pavlom da bi ga učinio apostolom svih naroda. No, i mi možemo susresti Krista u čitanju Svetoga pisma, u molitvi, u liturgijskom životu Crkve. Možemo dodirnuti Kristovo srce i osjetiti da On dira naše. Samo u tom osobnom odnosu s Kristom, samo u tom susretu s Uskrslim postajemo doista kršćani.«

Imajući pred očima bogatstvo tih papinih kateheza, spontano pomišljamo na brojne *katehete* koji se potpuno posvećuju prenošenju vjere novim naraštajima. Od Sv. Pavla mogu naučiti biti i živjeti duboku apostolovu duhovnost: bio je zaljubljen u Krista, živi član njegove Crkve, Tijela Gospodinova, oduševljeno predan evangelizacijskoj zadaći.

PETI NIZ: CRKVENI OCI SREDNJEGA VIJEKA – OD IVANA KLIMAKSA DO SV. ANZELMA

U petoj godini pontifikata:
od 11. veljače 2009. do 23. rujna 2009.

11. veljače 2009. papa ponovno nastavlja predstavljanje crkvenih otaca Istoka i Zapada:

»Nakon dvadeset kateheza posvećenih apostolu Pavlu, htio bih se ponov-

no vratiti predstavljanju velikih crkvenih pisaca Istoka i Zapada u srednjem vijeku. Predstavljam vam danas lik Sv. Ivana Klimaksa [...] On je živio u doba kad je Bizant, glavni grad Istočnog Rimskog Carstva, prolazio kroz najveću krizu u svojoj povijesti. Iznenada su se zemljopisni okviri Carstva promijenili i sve su se njegove strukture urušile pod nezadrživim naletom barbara. Ostala je samo struktura Crkve, koja je u ta teška vremena nastavila svoje misijsko, humano i društveno-kulturno djelovanje, posebice zahvaljujući nizu samostana, u kojima su djelovale velike vjerske osobnosti, kao što je bio Ivan Klimaks.«

Evo popisa papinih kateheza u tom novom nizu:

21. 1. 2009.
Tjedan molitve za jedinstvo kršćana
11. 2. 2009.
Sv. Ivan Klimaks
18. 2. 2009.
Sv. Beda Časni
11. 3. 2009.
Sv. Bonifacije
1. 4. 2009.
Apostolsko putovanje u Kamerun i Angolu
8. 4. 2009.
Vazmeno trodnevlje
22. 4. 2012.
Ambrozije Autpertski
29. 4. 2009.
Sv. German Carigradski
6. 5. 2009.
Sv. Ivan Damaščanski
20. 5. 2009.
Hodočašće u Svetu Zemlju
27. 5. 2009.
Sv. Teodor Studita
3. 6. 2009.
Raban Mauro
10. 6. 2009.
Ivan Scot Eriúgena
17. 6. 2009.
Sv. Ćiril i Metod
24. 6. 2009.
Svećenička godina
8. 7. 2009.
Caritas in veritate
26. 8. 2009.
Očuvanje okoliša
2. 9. 2009.
Sv. Odon, klinijevski opat
9. 9. 2009.
Sv. Petar Damiani
16. 9. 2009.
Šimun Novi Teolog
23. 9. 2009.
Sv. Anzelm
30. 9. 2009.
Apostolsko putovanje u Republiku Češku

Kao što papa kaže, likovi predstavljani u ovom nizu općenito pripadaju politički i kulturalno nemirnom razdoblju crkvene povijesti u kojemu provale sjevernih i istočnih naroda otvaraju nove perspektive i dovode do konačnog pada Rimskog Carstva.

Međutim, najizvornije značenje svih spomenutih likova je u tome što su, u određenom smislu, bili graditelji veličanstvenog spoja vjere i kulture, vjere i razuma, misli i djelovanja koje nazivamo »**kršćanstvo**«. Papa na taj način želi, podsjećajući na značajne likove iz prošlosti, prikazati **dušu Europe**, njezino jedinstvo i različitost naglasaka, pomoću dvostrukih pluća kojima diše: Istoka i Zapada.

ŠESTI NIZ: LIKOVNI SVEĆENIČKE GODINE

Od 24. lipnja 2009. do kolovoza 2009.

1. srpnja 2009, u općoj audijenciji srijedom, Benedikt XVI. započinje novi niz kateheza posvećenih **Svećeničkoj godini**, koja je započela 19. lipnja 2009. Tu očituje svoju želju da »*posluži unutarljivoj obnovi svakog svećenika*«, budući da »*se zamjećuje nužnost toga sve većeg poistovjećivanja s Kristom, koje mu jamči vjernost i plodnost evanđeoskog svjedočanstva*«.

U svojoj uvodnoj katehezi, papa ukazuje na značenje upravo započete Svećeničke godine. U vezi s time je, govoreći talijanski, istaknuo da se od Drugoga vatikanskog koncila na raznim mjestima stjecao dojam kako je svećenikovo poslanje u naše doba nešto različito i hitnije od navještaja i podjeljivanja sakramenata, jer treba prije svega misliti na potrebu zalaganja za izgradnju pravednijeg i miroljubivijeg društva.

Papa je tom prigodom objasnio da postoje dvije bitne sastavnice svećeničkog služenja: »*navještaj i moć*«, odnosno »*Riječ i sakrament*«. To su dva temeljna stupa svećeničke službe, iznad njegovih mogućih i mnogostrukih konfiguracija, bez kojih je »*uistinu teško shvatiti identitet prezbitera i njegovu službu u Crkvi*«.

Ta je dva pojma Benedikt XVI. ukratko objasnio sljedećim riječima:

»Draga braćo i sestre,
pošto smo zaključili Pavlovsku godinu, slijedimo apostolov poziv da bolje upoznamo Kristovo otajstvo i da ga postavimo u središte našeg osobnog i zajedničkarskog života. Nadam se da će slavlje Svećeničke godine poslužiti za unutarljivu obnovu svakog svećenika. U svjetlu binoma 'posvećenje–poslanje' uočava se potreba za većim poistovjećivanjem s Kristom, kao jamstvom

vjernosti i plodnosti u njegovu otajstvu. U životu prezbitera, misijski navještaj i bogoštovlje nisu razdvojeni. Pomoću propovijedanja evanđelja potiče se vjera vjernika kako bi se sjedinili s Kristovom žrtvom po duhovnoj žrtvi svoga života. Valja hitno povratiti prvenstvo božanske milosti, kao i svijest o vlastitom identitetu, u vršenju svećeničke službe, čije su bitne sastavnice navještaj Riječi i slavljenje sakramenata. Svećenik potpuno pripada Gospodinu; On ga je izabrao i postavio za služenje Božjem narodu. Nadam se da će se u cijeloj Crkvi umnožiti molitva za posvećenje svećenstva i za svećenička zvanja.« (24. 6. 2009)

Kateheze Benedikta XVI. u Svećeničkoj godini:

24. 6. 2009.

»Da Svećenička godina posluži širenju svijesti o velikom daru koji pretpostavlja svećenički red.«

1. 7. 2009.

Ne može se odvojiti obred od misijskog navještaja, jer je cilj svakog svećenika »bogoštovni« cilj.

5. 8. 2009.

Sv. Ivan Marija Vianney, arški župnik. »Vjerodostojnost i djelotvornost poslanja svakog svećenika ovisi o svetosti.«

12. 8. 2009.

Marija, majka svih svećenika

19. 8. 2009.

Sv. Ivan Eudes i formacija prezbitera

2. 9. 2009.

Sv. Odon, klinijevski opat

9. 9. 2009.

Sv. Petar Damiani

16. 9. 2009.

Šimun Novi Teolog

23. 9. 2009.
Sv. Anzelmo
7. 10. 2009.
Sv. Ivan Leonardi, svijetli lik svećenika
14. 10. 2009.
Petar Časni
21. 10. 2009.
Sv. Bernard
14. 4. 2010.
Munus docendi
28. 4. 2010.
Sv. Leonard Murialdo
i Sv. Josip Benedikt Cottolengo
5. 5. 2010.
Munus sanctificandi
26. 5. 2010.
Munus regendi
- SEDMI NIZ: SVECI I LIKOVI CRKVE
U SREDNJEM VIJEKU** – od Sv. Petra
Časnog do Bl. Dunsca Scota
- U petoj i šestoj godini pontifikata:
od 14. listopada 2009. do 7. srpnja 2010.***
- Cilj ovoga novog niza jest prikaz reprezentativnih likova iz povijesti srednjovjekovne Crkve, posebice iz XII. i XIII. st., a to su:
14. 10. 2009.
Sv. Petar Časni
21. 10. 2009.
Sv. Bernard iz Clairvauxa
4. 11. 2009.
Sučeljavanje dvaju teoloških modela:
Sv. Bernarda i Abelarda
11. 11. 2009.
Klinijevska reforma
18. 11. 2009.
Katedrala, od romaničke do gotičke
arhitekture. Teološka pozadina
25. 11. 2009.
Hugo i Rikard iz Svetog Viktora
2. 12. 2009.
Guillaume de Saint-Thierry
9. 12. 2009.
Rupert iz Deutza
16. 12. 2009.
Ivan iz Salisbura
30. 12. 2009.
Petar Lombardski
13. 1. 2010.
Prosjacki redovi
- 20. 1. 2010.**
Tjedan molitve za jedinstvo kršćana
27. 1. 2010.
Sv. Franjo Asiški
3. 2. 2010.
Sv. Dominik Guzman
10. 2. 2010.
Sv. Antun Padovanski
- 17. 2. 2010.**
Pepelnica
3. 3. 2010.
Sv. Bonaventura, I. dio
10. 3. 2010.
Sv. Bonaventura, II. dio
17. 3. 2010.
Sv. Bonaventura, III. dio
24. 3. 2010.
Sv. Albert Veliki
- 31. 3. 2010.**
Vazmeno trodnevlje
- 7. 4. 2010.**
Vazmena osmina
- 21. 4. 2010.**
Apostolsko putovanje na Maltu
- 19. 5. 2010.**
Apostolsko putovanje u Portugal
2. 6. 2010.
Sv. Toma Akvinski, I. dio
- 9. 6. 2010.**
Apostolsko putovanje na Cipar

16. 6. 2010.

Sv. Toma Akvinski, II. dio

23. 6. 2010.

Sv. Toma Akvinski, III. dio

7. 7. 2010.

Bl. Ivan Duns Skot

Za svaki od tih likova papa izlaže biografske podatke, djela i misao, njegovu važnost za Crkvu, kao i pouku koja iz toga proizlazi za nas danas. Benedikt XVI. pokazuje veliko poštovanje prema tim jedinstvenim osobama iz crkvene povijesti. Voli istaknuti razvoj njihovoga teološkog rada, kako su živjeli odnos vjere i razuma, koje duhovno iskustvo zrači iz tih likova.

Papa se tako zadržava na predstavljanju vrlo različitih autora iz srednjega vijeka kao što su Hugo iz Sv. Viktora, Guillaume de Saint-Thierry, Rupert iz Deutza, Ivan iz Salisburja, Petar Lombardski (autor najupotrebljavanijega teološkog priručnika u srednjem vijeku, »*Sentencija*«). Međutim, veću pozornost za papu zaslužuju veliki sveci i teolozi 13. st: Sv. *Franjo Asiški*, Sv. *Dominik Guzman*, Sv. *Antun Padovanski*, a napose Sv. *Bonaventura* (autor koji je posebice značajan za papu, budući da je on bio tema koju je proučavao u svojem akademskom istraživanju, a njemu je posvetio i tri svoje kateheze), Sv. *Albert Veliki* i anđeoski naučitelj Sv. *Toma Akvinski*, kojemu također posvećuje tri kateheze. Benedikt XVI. posebice rado ističe smisao za *crkveno zajedništvo* kod svih tih osoba.

Značajna razlika u programu papinih kateheza je pozornost koju u određenom trenutku posvećuje nekim temama koje su tipične za srednjovjekovni svijet. Tako nam, konkretno govoreći, 28. listopada 2009. Benedikt XVI. nudi katehezu o »*Sučeljanju između teoloških modela: Bernarda i Abelarda*«. Iste godine, 11. studenoga 2009, na rasporedu je i druga takva kateheza, o »*klinijevskoj reformi*«.

Osim toga, sukladno svojoj izoštrenoj umjetničkoj osjetljivosti, tjedan dana kasnije papa svoje razmišljanje posvećuje temi »*Katedrala, od romaničke do gotičke arhitekture. Teološka pozadina*«.

Tom prigodom papa hvali susret vjere i umjetnosti, umjetnički žar jednog razdoblja koje je »*nadahnilo najuzvišenije umjetničke tvorevine ljudske civilizacije: katedrale, kojima se proslavilo kršćanstvo srednjega vijeka*«. Drago mu je istaknuti duhovno i »*teološko*« bogatstvo umjetnosti koja slavi središnje mjesto Isusa Krista, biblijsko blago, Marijin majčinski lik, religiozni smisao života. Benedikt XVI. je uvjeren:

»*Umjetnička remek-djela nastala u Europi u prethodnim stoljećima nije moguće razumjeti ako se nema pred očima vjerski duh koji ih je nadahnuo.*«

Sve je to dragocjena povijesna pouka koja nam pokazuje da je

»*Via pulchritudinis, put ljepote, veoma vrijedan i očaravajući put kojim se možemo približiti Božjem misteriju.*«

U svome sveukupnom izlaganju o srednjem vijeku, Benedikt XVI. nastoji pokazati da u podsjećanju na velike likove iz crkvene tradicije nije riječ samo o likovima iz prošlosti. Pri kraju svojeg razmišljanja papa nastoji to istaknuti ukazujući na posljedice i poticaje za današnju situaciju slušatelja.

Doista je zanimljiv i osebujan taj način »*ekleziološkog podučavanja*« vrhovnog svećenika, pomoću govora o crkvenoj povijesti! Papina ljubav prema bogatoj i plodnoj predaji prošlih stoljeća omogućuje mu da nam tako ponudi konkretno utjelovljenje, koje se može dotaknuti i koje uvjerljivo pokazuje značenje kršćanskoga života i vjernost evanđelju. To je važna pouka o trajnom značenju svjedočenja uzornih kršćana koji obilježavaju povijest Crkve.

**OSMI NIZ:
ŽENSKI LIKOV I SREDNJEGA VIJEKA
I MODERNOGA DOBA**

Od rujna 2010. do veljače 2011.

Niz kateheza koje su posvećene svecima i povijesnim likovima Crkve upotpunjen je, počevši od 1. rujna 2010, predstavljanjem nekih likova **svetica** iz srednjega vijeka i modernoga doba, čime je papa iskazao počast **ženskom** geniju kršćanske svetosti. Izrečeno riječima vrhovnoga svećenika:

»I u onim stoljećima povijesti koje mi obično nazivamo srednji vijek, neke se žene ističu po svetosti života i bogatstvu nauka.«

- 1. 9. 2010.
Sv. Hildegarda iz Bingena, I. dio
- 8. 9. 2010.
Sv. Hildegarda iz Bingena, II. dio
- 15. 9. 2010.
Sv. Klara Asiška
- 22. 9. 2010.**
*Apostolsko putovanje
u Ujedinjeno Kraljevstvo*
- 29. 9. 2010.
Sv. Matilda iz Hackeborna
- 6. 10. 2010.
Sv. Gertruda Velika
- 13. 10. 2010.
Blažena Anđela iz Foligna
- 20. 10. 2010.
Sv. Elizabeta Ugarska
- 27. 10. 2010.
Sv. Brigita Švedska
- 3. 11. 2010.
Margareta iz Oingta
- 10. 11. 2010.**
*Apostolsko putovanje
u Santiago de Compostela i Barcelonu*

- 17. 11. 2010.
Sv. Julijana iz Cornillona
- 24. 11. 2010.
Sv. Katarina Sijenska
- 1. 12. 2010.
Julijana iz Norwicha
- 15. 12. 2010.
Sv. Veronika Giuliani
- 29. 12. 2010.
Sv. Katarina Bolonjska
- 12. 1. 2011.
Sv. Katarina Genovska
- 19. 1. 2011.**
Tjedan molitve za jedinstvo kršćana
- 26. 1. 2011.
Sv. Ivana Arška

Papa neke od kateheza posvećuje, među ostalima, Sv. Hildegardi iz Bingena, koja je živjela u Njemačkoj u 12. st., Sv. Klari Asiškoj i Sv. Matildi iz Hackeborna. Započinjući taj niz ženskih likova, papa se osvrće na nauk svog prethodnika Ivana Pavla Drugog:

»Draga braćo i sestre, god. 1988, prigodom marijanske godine, sluga Božji Ivan Pavao Drugi napisao je apostolsko pismo naslovljeno »*Mulieris dignitatem*«, u kojem govori o dragocjenoj ulozi što su je žene ostvarile i ostvaruju u životu Crkve. 'Crkva', čita se ondje, 'zahvaljuje za sva očitovanja **ženskog genija** koja su se pojavila tijekom povijesti, u svim narodima i u svim nacijama; zahvaljuje za sve darove koje Duh Sveti dijeli ženama u povijesti Božjega naroda, za sve pobjede koje ona duguje njihovoj vjeri, nadi i ljubavi; zahvaljuje za sve plodove ženi-svetosti'.« (br. 31)

Papa jasno izriče svoje uvjerenje da je **karizma žene** od neprocjenjive vrijednosti

za duhovnu i teološku baštinu Crkve. Tako npr. 8. rujna 2010, u drugoj katehezi posvećenoj Sv. Hildegardi iz Bingena, papa kaže:

»Već iz tih kratkih natuknica vidimo kako i žene mogu dati osobiti doprinos teologiji, jer su kadre govoriti o Bogu i otajstvima vjere sa sebi svojstvenom umnošću i osjetljivošću. Potičem zato sve one koje vrše tu službu da je ostvaruju s dubokim crkvenim duhom, hraneći svoje razmišljanje molitvom i promatrajući veliko, još uvijek dijelom neistraženo, bogatstvo srednjovjekovne mistične tradicije, prije svega ono koje predstavljaju svijetli primjeri, kao što je to upravo Hildegarda iz Bingena.«

Valja se diviti zanimanju i oduševljenju koje izazivaju te kateheze pape koji želi spasiti od zaborava blago mnogih divljenja vrijednih likova *ženske svetosti*, na izgradnju današnjih kršćanskih vjernika. U konačnici se nalazi jasno uvjerenje da, unatoč vremenskoj udaljenosti, ti primjeri svetosti sadrže valjanu i uvijek aktualnu poruku za sve vjernike našega doba.

DEVETI NIZ: SVETI NAUČITELJI CRKVE

U sedmoj godini pontifikata – počevši od veljače 2011.

Novi niz kateheza koje je vrhovni svećenik započeo u sedmoj godini svoga pontifikata i koji se još uvijek odvija, posvećen je likovima **crkvenih naučitelja**. To je istaknuo papa osobno, prije nekoliko mjeseci, u javnoj audijenciji 2. veljače ove, 2011. godine:

»Draga braćo i sestre, tijekom kateheza koje sam posvetio crkvenim ocima i velikim teolozima i ženama iz srednjeg vijeka imao sam priliku zadržati

se također na nekim svecima i sveticama koji su, zbog svojeg uzvišenog nauka, proglašeni crkvenim naučiteljima. **Danas želim započeti kratki niz kojim ću upotpuniti predstavljanje crkvenih naučitelja.** Započet ćemo sa sveticom koja je jedan od vrhunaca kršćanske duhovnosti svih vremena: riječ je o **Svetoj Tereziji Avilskoj (od Isusa).**«

2. 2. 2011.
Sv. Terezija od Isusa
9. 2. 2011.
Sv. Petar Kanizije
16. 2. 2011.
Sv. Ivan od Križa
23. 2. 2011.
Sv. Robert Belarmin
2. 3. 2011.
Sv. Franjo Saleški
9. 3. 2011.
Pepelnica
23. 3. 2011.
Sv. Lovro Brindiški
30. 3. 2011.
Sv. Alfons Marija Liguorski
6. 4. 2011.
Sv. Terezija iz Lisieuxa
13. 4. 2011.
Svetost
20. 4. 2011.
*Vazmeno trodnevlje,
trenutak milosti za kršćane*

ZAKLJUČAK

Možemo zaključiti riječima da nam se kateheza koju papa navješćuje svake srijede vjernicima na Trgu Sv. Petra ili u Auli Pavla VI. sve više čini značajnim trenutkom *formacije* za mnoštvo slušatelja. Zsigurno je riječ o pučkoj formaciji, ali tak-

voj koja zna ujediniti znanstvenu ozbiljnost i terminološku jasnoću s pristupačnim govorom koji svi lako razumiju.

Na taj način je Benedikt XVI. ovih godina katehetskog učiteljstva pomogao vjernicima da upoznaju bogatu i raznoliku povijest Crkve: apostole, prve učenike i prvu kršćansku zajednicu, Sv. Pavla i crkvene oce, svjedoke i učitelje vjere. Tako s vremenom izranjaju likovi koji su nepoznati velikom dijelu javnosti kao što su, među ostalima, žene koje su oblikovale i uljepšale lice Crkve tijekom ovih tisućljeća.

Benedikt XVI. svakako nema komunikacijske sposobnosti svog prethodnika, Blaženog Ivana Pavla Drugog, koji je bio istinski stručnjak za pozornicu i koji je umio posredovati poruke pomoću medija. To mu međutim ne priječi da zna priopćavati, mnogo i dobro, na izgradnju i dobrobit svih kršćanskih vjernika. Njegove kateheze zbog njihove dubine i osebnosti traže nakladnici cijeloga svijeta te ih pre-

vode na mnoge jezike. Možemo stoga govoriti o baštini doktrinarnog, povijesnog i duhovnog nauka koja je očitovanje i lijep primjer papine skrbi za dobro sveukupne Crkve.

Bibliografija

- RODRÍGUEZ TRILLO, J. I. (ur.), *Sobre el fundamento de los Apóstoles. Catequesis del Papa Benedicto XVI sobre la experiencia y misión de los Apóstoles*, Editorial EDICE, Madrid, 2007.
- BENEDIKT XVI, *Los Padres de La Iglesia. De Clemente de Roma a san Agustín*, Ciudad Nueva, Madrid, 2008.
- COMISION EPISCOPAL DE ENSEÑANZA Y CATEQUESIS (ur.), *Grandes escritores de la Iglesia medieval. Catequesis de Benedicto XVI. De San Juan Climaco al beato Juan Duns Escoto*, EDICE, Madrid, 2010.
- LASANTA, P. J. (ur.), *El Papa nos habla de la Iglesia en la Edad Media*, Editorial Horizonte, Logroño, 2010.